

Fa deu anys, Terra Mítica obria portes. Havia de convertir-se en referent europeu i en un dels estendards de la gestió d'Eduardo Zaplana. Però ha esdevingut una ruïna econòmica de la qual Generalitat i caixes han maldat per desempallegar-se. La privatització de la gestió és el darrer intent per a fer viable el parc.

Aniversari ruïnós

Vicky el Viking tenia la facultat de resoldre tots els problemes que es plantejaven a la seua colla. El petit viking es fregava el nas i plam! Solució trobada. Cap problema no se li resistia. Tan infal·lible era i és Vicky el Viking, que els gestors de Terra Mítica han decidit posar en les seues mans la resolució dels problemes que el parc temàtic arrossega des que va nàixer. En tan complicada tasca, Vicky tindrà al seu costat Heidi i l'abella Maya, entre d'altres personatges infantils. I és que la direcció del parc temàtic acaba de tancar un acord amb l'empresa Planeta Junior, que és la propietària dels drets a l'estat espanyol d'aquests personatges, per tal

que es converteixen en les noves mascotes de Terra Mítica. L'objectiu, segons va recalcar Juan José Torres, el director general, el dia de la presentació, és que els nous personatges transmetisquen una imatge de "diversió, amistat, solidaritat i tolerància". Es tracta, en realitat, de l'enèsim canvi de rumb d'un recinte que primer havia d'oferir un tast de les principals cultures històriques del Mediterrani, d'Egipte a Roma, tot en cartró pedra; després es va haver de vendre els terrenys adjacents per sobreviure, i ara s'ha d'encomanar a Vicky el Viking i companyia per tal d'atraure un públic que, en cap dels deu anys que porta de vida, no ha arribat ni de lluny als tres mi-

lions d'ànimes per temporada que havia previst de bon començament.

De lloguer. La darrera eixida que provarà el Consell per a trobar l'anhelada viabilitat del projecte és el lloguer. L'empresa Aqualandia-Mundomar, una empresa de Benidorm amb molta experiència al sector, haurà de reconduir la situació: explotarà Terra Mítica en règim de lloguer d'indústria, durant els propers deu anys i amb opció de compra. Una decisió que ha estat benvista per bona part dels sectors empresarials de l'àrea, que fa mesos que defensaven aquesta opció. Aquest és el darrer intent, doncs per a aconseguir redreçar el la situació d'aquestes grans instal·lacions.

Deu anys després de la seua inauguració, Terra Mítica és un pou sense fons del qual ningú no sap com eixir. Inaugurat el 27 de juliol de l'any 2000, el parc, construït sobre una superfície d'un milió de metres quadrats al terme municipal de Benidorm, estava cridat a convertir-se en un atractiu turístic indispensable per a la costa d'Alacant i en un complement perfecte per al municipi turístic per excel·lència. Així almenys ho veien Eduardo Zaplana i un grup d'empresaris que havien empentat l'aleshores president de la Generalitat i abans alcalde de Benidorm a embarcar-se en una idea que inauguraria l'etapa de grans projectes que ha caracteritzat la gestió del PP valencià durant l'última dècada. Convençut que la idea funcionaria i

En mans d'Aqualandia

A principis d'aquest juliol, i després de molts rumors sobre si finalment el parc es vendria o no, Terra Mítica anunciava que havia arribat a un acord pel qual l'empresa Aqualandia-Mundomar arrendava el parc, amb una opció de compra. Descartada la possibilitat de vendre'l per falta de compradors, la Generalitat portava diverses setmanes rumiant-se a qui llogar el parc. La seua opció preferida era Parques Reunidos (que a València gestiona l'Oceanogràfic), però finalment s'ha decantant per Aqualandia, tal com desitjaven els empresaris de Benidorm i el mateix ajuntament. És la primera volta en tots aquests anys que l'empresariat local ha tingut un paper determinant a l'hora de decidir sobre aquest espai d'oci.

La tònica, tradicionalment, havia estat la de decidir tot allò relatiu al parc des de València, la qual cosa no va caure

gens bé entre l'empresariat benidormer, acostumat a tindre un paper predominant en totes les decisions que es prenen a la ciutat. Quan es va instal·lar Terra Mítica, "van vendre de sobrats i ens l'imposaren", es queixa Antoni Mayor, president de la patronal hostalera Hosbec. Per a Mario Garviria, "no és una qüestió menor que el capital local no s'arriscara a entrar en el projecte" quan es va posar en marxa. "El que li cal i sempre li ha calgut a Terra Mítica -afegeix Mayor- és que els polítics la deixaren estar i la posaren en mans de professionals que la consolidaren". És per això que el president de la patronal Hosbec es felicita que sigui una empresa coneixedora del terreny (Aqualandia va instal·lar el primer parc aquàtic d'Espanya a Benidorm fa vint-i-cinc anys i els números bé que li ixen) la que se'n faja càrrec d'ara endavant.

La muntanya russa de Terra Mítica.

significaria una fita en la història recent del País Valencià, a Zaplana no li va importar destinar-hi tot de recursos. En lloc de buscar una empresa privada que promogués la instal·lació, es va optar per crear una empresa semipública, Parc Temàtic de Benidorm, participada majoritàriament per la mateixa Generalitat i les dues caixes d'estalvi valencianes, CAM i Bancaixa.

A deu anys de la seua obertura de portes, el resultat és força negatiu i les xifres resulten incontestables. L'any passat, Terra Mítica va tancar l'exercici 2009 amb unes pèrdues netes de 16,4 milions d'euros, la qual cosa confirma les dificultats del parc per a afrontar el conveni de creditors que va firmar després de suspendre pagaments (vegeu la cronologia adjunta). De fet, l'any passat, la Generalitat Valenciana, a través de l'empresa pública Societat Projectes Temàtics, mitjançant la qual participa en el capital del parc, va haver de prestar-li quinze milions d'euros per tal que tinguera la liquiditat suficient

per a afrontar, entre altres pagaments, els dotze milions de deute que havien d'amortitzar-se eixe any.

Mítica i fabulosa. Per a Clara Tirado, responsable de grans projectes del PSPV a les Corts Valencianes, Terra Mítica ha suposat un doble fracàs. D'una banda, un "fracàs econòmic" perquè els plantejaments amb què es va construir el parc "no responien a un estudi rigorós". Després, "la Generalitat va voler presentar la suspensió com la panacea, un moment a partir del qual tornarien els números verds, i això és lluny de produir-se. Any rere any han hagut d'acudir als seus accionistes perquè els injectaren diners i poder obrir a l'inici de temporada". D'una altra banda, el parc "no ha contribuït a la desestacionalització de Benidorm, que era un dels objectius que es perseguïen", afegeix.

Igualment crític amb el parc es mostra Mario Gaviria, reputat sociòleg que ha estat durant vuit mesos, per encàrrec del mateix ajuntament, fent un diagnòstic

de la ciutat. Segons Gaviria, "l'efecte sobre l'economia de Benidorm ha estat nul". Terra Mítica "és una catàstrofe econòmica i el més sorprenent de tot és que tothom s'ho calla", diu, alhora que lamenta l'"opacitat" amb què s'ha trobat per part del parc quan n'ha demanat informació. Per a Antoni Mayor, president de la patronal hostalera de Benidorm Hosbec, el principal benefici que ha extret el municipi de la implantació d'aquesta instal·lació han sigut les infraestructures. "Ha provocat una segona eixida de l'A-7 sense la qual Benidorm estaria col·lapsat, s'ha donat oxigen a una circumval·lació que només era d'una via i ha propiciat que hi haja una reserva important de sol", diu. Respecte del parc, segons Mayor, avui representa "un complement interessant, un actiu que suma a totes les altres coses que ja tenim".

L'aposta per Terra Mítica ha resultat cara per a l'erari públic i també per a les caixes d'estalvi, que es van veure arrossegades per l'aleshores president

Cronologia

El 27 de juliol de l'any 2000 es va inaugurar Terra Mítica. D'aleshores ençà, ha transcorregut una dècada de pèrdues econòmiques, conflictes judicials i desacords.

■ 1998-2000

Eduardo Zaplana fa seua la idea d'un grup d'empresaris hostalers de la Marina Baixa de construir un complex d'oci a la capital turística del País Valencià. L'aleshores president converteix el parc temàtic, que es dirà Terra Mítica, en un dels emblemes de la seua trajectòria al capdavant de la Generalitat. El parc es construeix sobre uns **terrenys cremats prèviament**. La construcció del complex costa 420 milions d'euros, **150 més dels que hi havia previstos** inicialment. L'empresa promotora del parc, Societat Parc Temàtic de Benidorm, té en el seu **accionariat la Generalitat Valenciana, Bancaixa, CAM i un grup d'empresaris valencians**. Zaplana hi col·loca al capdavant Miguel Navarro, amic seu.

■ 31 de juliol del 2000

L'inici de Terra Mítica resulta **ben accidentat**. El dia de la inauguració oficial, amb la presència del príncep d'Astúries i del bo i millor de la classe empresarial i política, queda marcat pels **enfrentaments entre el cos de policies i un miler de bombers** que aprofiten la jornada per a protestar per les seues condicions laborals. Vint-i-quatre hores després té lloc l'obertura de portes per al gruix del públic, a pesar que **algunes de les atraccions no estaven encara operatives**. Això provoca un conat de manifestació de més de 300 clients.

■ Gener del 2002

Només dos anys després de la inauguració es fa evident que les expectatives

Miguel Navarro i John Fitzgerald

sobre les quals s'havia cimentat el projecte eren irreals. El **lindar mínim de la rendibilitat** se situava en una xifra de visitants de **3 milions**. En 2001, foren 2,1 milions. En 2002, la xifra baixà fins al milió i mig de visitants. Davant d'això, la Generalitat decideix signar un acord amb la multinacional **Paramount** per tal que la multinacional **es faja càrrec de la gestió del parc alacantí**.

■ Desembre del 2003

El consell d'administració de Parc Temàtic d'Alacant **decideix prescindir de Paramount**, en no haver aconseguit redreçar la situació financera del parc, que en 2002 **havia perdut 48 milions d'euros**.

■ Maig del 2004

Els deutes ofeguen Terra Mítica i l'empresa propietària es veu obligada a presentar **suspensió de pagaments**. Fins a aquesta data, els ingressos reals del parc havien estat un 45,7 % per sota del previst, el deute aplegava als 215 milions d'euros –dels quals 109 corresponen a Bancaixa i CAM– i hi havia 527 creditors. El **sector zaplanista crítica Francisco Camps** en considerar que no havia fet prou per a evitar aquesta situació.

■ Desembre del 2005

La corrupció esquitxa el parc d'oci. La justícia investiga Terra Mítica i setze empreses més per un suposat delictes de **frau fiscal a gran escala**, arran de les sospites d'Hisenda que, entre 2000 i 2001, aquestes societats ha-

de la Generalitat a sumar-se al projecte, tot esgrimint uns estudis fets per consultories que asseguraven la rendibilitat de la inversió. Des de la seua posada en marxa, Terra Mítica ha estat un forat negre al compte de les caixes. El seu elevat apalancament la va dur a presentar suspensió de pagaments l'any 2004. Per eixir-se'n, va vendre uns terrenys adjacents, es va autoimposar un pla de reequilibri i va redimensionar l'oferta. Però ni tan sols així el parc va tornar a la senda dels beneficis. Avui, ni els més entusiastes del consell d'administració de les caixes volen saber res del parc. Fa anys que es van adonar que el seu paper consisteix a fer de simples comparses a les ordres de la Generalitat. Ni CAM ni Bancaixa "deurien haver entrat en l'accionariat, i avui ho estan pagant en la seua gestió ordinària", diu un alt dirigent d'una de les caixes. "Per començar, el parc estava sobredimensionat. En la seua construcció ens vam comportar com nous rics. No fou un projecte empresari-

vien emès factures falses i enviat part dels diners a Suïssa. Finalment, **la justícia va arxivar les diligències per un defecte de forma** en la tramitació de la denúncia.

■ Març del 2006

Es fa públic que **Bancaixa i CAM**, propietàries del 48 % de l'accionariat de la Societat Parc Temàtic de Benidorm, volen vendre les seues participacions. L'operació, finalment, no es duu en avant. A partir d'eixe moment, els **rumors sobre una possible venda** són intermitents.

■ Abril del 2006

Parc Temàtic de Benidorm **es veu obligat a vendre 216.000 metres de terreny** de la seua propietat per a la construcció d'apartaments i hotels. Amb aquesta venda, que suposa uns ingressos de 65 milions d'euros i a la qual s'oposava l'ajuntament de Benidorm, **s'evita la bancarrota** del parc d'oci. **El comprador és Enrique Ortiz**, conegut

Les Cascades del Nil, una altra atracció de Terra Mítica.

al, sinó polític i personalista d'algú que no sabia com deixar la seua empremta. La gestió tampoc no va ser l'adequada", explica. El resultat és que les caixes bus-

quen desesperadament com desfer-se del parc, perquè no els resulta atractiu. "És un actiu que cada dia que passa s'erosiona", explica el dirigent de la caixa.

Enrique Ortiz

promotor, el nom del qual ha estat vinculat tant al cas Gürtel com, més recentment, al cas Brugal.

■ Agost del 2007

Dins el marc de les investigacions per les suposades irregularitats que van tindre lloc a Terra Mítica, el seu director general, John Fitzgerald, afirma davant el jutge en qualitat de testimoni que "era un caos administratiu". Preguntat per un possible desviament de diners durant la construcció, assegura que "uns quaranta milions d'euros en obres no corresponen a cap contracte".

■ 2008

Després de dos anys de tancar el compte de resultats amb beneficis ope-

ratiu, gràcies sobretot a les plusvàlues generades per la venda de terrenys, Terra Mítica tanca l'exercici de nou amb pèrdues. En total són 15 milions d'euros, que se sumen als 22 milions de deute acumulat que ja arrossegava el parc temàtic.

■ Març del 2009

John Fitzgerald, director general de Terra Mítica des del 2001, abandona el seu càrrec. A pesar dels seus intents de redimensionar el parc i obrir-lo a altres fonts d'ingressos, Fitzgerald no va aconseguir redreçar la situació financera del parc. Les diferències amb el consell d'administració i les divergències a l'hora de plantejar el futur de Terra Mítica van desencadenar la seua marxa.

■ Juny del 2009

Juan José de Torres

A falta de trobar comprador, la Generalitat va anunciar ja a mitjan juliol l'opció de llogar la instal·lació a l'empresa Aqualandia-Mundomar, tal com es va confirmar la setmana passada. Amb tot, el sociòleg Mario Gaviria fa una reflexió sobre la viabilitat dels parcs temàtics en cultures com la nostra. Aquesta oferta d'oci "és un invent d'Amèrica del Nord, on no hi ha ciutats i la gent, per sentir-se segura, ha d'anar a parcs temàtics o a centres comercials. A Europa, les ciutats són parcs temàtics en si mateixes. El resultat és que ací cap parc temàtic no guanya diners. Així que, al final, les pèrdues s'acaben compensant amb l'autorització d'edificació d'hotels i apartaments. Són operacions immobiliàries que tenen com a excusa els parcs temàtics", argumenta. Així les coses, molt s'haurà de fregar el nas Vicky el Viking per tal de refloatar Terra Mítica.

Violeta Tena

Terra Mítica anuncia el nomenament de **Juan José de Torres** com a **nou director** general. De Torres havia estat director del parc Warner de Madrid, a més d'haver posat en marxa l'Oceanogràfic.

■ Juliol del 2010

Gerardo Camps

La Generalitat tanca un contracte d'arrendament amb possibilitat de compra futura per Terra Mítica amb Aqualandia-Mundomar. L'operació acontenta l'empresariat benidormer i l'ajuntament, que confien en Aqualandia-Mundomar, una empresa amb experiència en el territori, ja que gestiona des de fa vint-i-cinc anys el primer parc aquàtic de l'estat a Benidorm.